

Kristina Háfoss

Næstforkvinna í figgjarnevndini
fyri Tjóðveldi

Nú fær Løgtingið móguleika at velja nýggja kós

Nú figgjarlógin skal til víðari viðgerð í Løgtinginum er lögð fram ein alternativ figgjalóg. Eitt greitt boð uppá, hvussu vit kunnu velja at raðfesta øðrvísi enn samgongan ætlar í 2012.

Helst ongantið áður er andstøðan komin við so greiðum alternativ til figgjarlógaruppskotið frá samgonguni. Eitt alternativ, ið væl kann verða sett í verk, og sum meiriluti uttan iva hevði verið fyri á Løgtingi, um so var at hvørt tingfólk kundi atkvøtt eftir egnari sannføring.

Sjálvberandi búskap skjótari

Bruttoskuldin hjá landinum var við árslok 2011 vorðin heilar 5,2 mia. kr. Bara síðan 2008 er skuldin økt við um 2 mia. kr. Við einum rentustøði á umleið 3,8% verða rentuútreiðslurnar um 200 mió. kr.. Við figgjarlógaruppskotinum hjá landsstýrinum skuldi skuldin hækka við 461 mió. kr. afturat í 2012. Hetta er ikki ein gongd leið. Tí ikki bert rentuútreiðslurnar hækka við hesum, vit skulu eisini rinda avdráttir, og jú meira til rentur og avdráttir, jú minni verður til vælfærdætastur.

Hallið minkað úr -461 í -147 mió. kr.

Neyðugt er, at fremja átøk, ið gera, at landið skjótt røkkur javnvág á figgjarlógini og kann byrja at rinda skuldina aftur. Hetta kann gerast veruleiki við eini samanrenning av, at tálma almenna útreiðsluvøkstrinum, skapa nýggjar inntøkur og fremja nýskipanir innan fleiri øki.

Uppskotið frá andstøðuni í figgjarnevndini merkir, at landið fær eitt úrslit (RLÚ) á -147 mió. kr. í mun til -461 mió. kr. í figgjarlógaruppskotinum frá landsstýrinum. Hetta er ein munur á 314 mió. kr. Tá velur andstøðan enn-tá at halda hækkaðu ríkis-

veitingina uttanfyri figgjarlógina.

Nýggjar makrel-inntøkur og skattalætta, ið vendir sosialt rætt

Mælt verður til, at inntøkur landsins økjast við 150 mió. kr. frá tilfeingisgjaldi av makrelkvotu. Samgongan hevur ásett 0 kr. í inntøkum frá makreli.

Hartil skal flatskattalættin umleggjast so allir føroyingar í størri mun fáa lut í hesum, og soleiðis at hann kann skapa størri vøkstur og vælferð. Við halli á nærum hálva mia. kr. verður mælt til, at heldur enn at lata 265 mió. kr. í skattalætta í einum, verður hesin latin yvir 3 ár. 150 mió. kr. verða latnar í skattalætta í 2012 og restin upp til tær 265 mió. kr. í 2013 og 2014, samstundis sum nýggjar inntøkur og nýskipanir verða framdar komandi árin.

Íløgur, ið skapa menning, trivna og virksema kringlandið

Mælt verður hartil til, at 315 mió. kr. verða settar av til nýggjar íløgur kringlandið í 2012.

Umframt at hildið verður áfram við ígongdsettum íløgum, so tryggjar uppskotið frá andstøðuni eitt nú, at:

- Marknagilsdepilin verður tikin í nýtslu á sumri 2015 og at skúlar í Klaksvík og Kambsdali verða útbygdir sambært heildarætlan,
- Orkugrunnur, ið skal gera í lögur í varandi orku kringlandið verður veruleiki.

- Føroyskur eftirskúli fær játtan at fara undir fyrireikingarnar at fáa neyðug høli.
- Vardir bústaðir til fólk við serligum avbjóðingum verða bygdur kringlandið.
- Heildarætlan fyri framtíðar útbygging og viðlíkahald av samferðslukervinum verður gjørd, so vit tryggja eina figgjarliga burðardyggja loysn tá umræður útbyggingar og viðlíkahald, og forkanningar til framtíðar Sandoyartunnil gjørdar liðnar, so greiða fæst á, hvat skal til, fyri at gera hesa verkætlan til veruleika í framtíðini.
- Farast kann undir at byggja Tjóðleikhús.

Seta gongd á nýskipanir sum skjótast

Alneyðugt er, at fáa sett greið mál fyri okkara land og at fremja veruligar nýskipanir í føroyska samfelagnum. Komandi árið fara vit tí at leggja eina røð av uppskotum fyri á Løgtingi fyri at menna og nýskipa føroyska samfelagið. Mælt verður til, at nýskipanir verða gjørdar – í samráð og samstarvi við allar partar – og settar í verk fyri okkara: Fiskivinnu, kommunur og økismenning, almennu fyrisiting, fólkaskúlar og miðnáms-skúlar, pensjónsskipan,

skatta- og avgjaldsskipan, orkuøkið og samferðsluøkið. Eisini er stórur tørvur á, at okkara mentanarpolitikkur og vinnupolitikkur verður mentur og málrættaður.

Løgtingið fær nú móguleika at velja kós

Í lýtuni er ómøguligt at síggja, hvørja kós samgongan hevur valt.

Alternativa uppskotið til figgjarlóg frá andstøðuni gevur løgtingsfólkum móguleika at velja eina kós, sum tryggjar:

- at vit røkka einum sjálvberandi búskapi skjótari,
- at hallið minkar úr -461 í -147 mió. kr.,
- nýggjar inntøkur,
- ein umskipaðan skattalætta, ið allir føroyingar fáa gagn av, og
- íløgur, ið skapa menning, trivna og virksema kringlandið.

Hartil verður rætt út ein hond til samgonguna um ikki at steðga nýskipanum, men heldur - saman við andstøðuni - fáa framt skilagóðar nýskipanir í okkara samfelagi sum skjótast.

Samanlagt er hetta avgjørt ein móguleiki, ið Løgtingið átti at roynt fyri aftur at fáa Føroyar framá.

Javnaðarflokkurin

Minnilutin í figgjarnevndini vil javnseta økir í landinum

Minnilutin í Figgjarnevndini - Javnaðarflokkurin og Tjóðveldi - mæla til, at farið verður undir eina tilgongd at javnseta ferðaseðlakostnaðin millum ferðafólk, sum ferðast í undirsjóvartunnilum, og ferðafólk, sum ferðast við Strandfaraskipum Landsins.

Tá koyrt verður um firðir við bili ella bussi

Strandfaraskip Landsins, eins og tá tú ferðast gjøgnum undirsjóvartunnilarnar.

Tað er ein sannroynd, at tað kann skjótt gerast kostnaðarmikið hjá einari familju við t.d. tveimum hálvaksnum børnum úr Suðuroy at fara ørindi norður um fjørðin við bili. Tá rinda øll hvør sitt gjald fyri túrin, umframt at førarin

Mæla til, at farið verður undir eina tilgongd at javnseta ferðaseðlakostnaðin millum ferðafólk, sum ferðast í undirsjóvartunnilum, og ferðafólk, sum ferðast við Strandfaraskipum Landsins

gjøgnum undirsjóvartunnlar rindar tú bert tunnilsgjald fyri bilin, meðan ferðafólkini í bilinum sleppa ókeypis.

Ferðast tú hinvegin um firðir við Strandfaraskipum Landsins rindar tú ikki einans fyri bilin, men eisini ferðafólkini rinda ferðaseðil.

Javnaðarflokkurin og Tjóðveldi mæla til, at inntøkurnar hjá Strandfaraskipum Landsins verða minkaðar fyra mió. kr. í 2012, so ferðaseðlakostnaðurin fyri ferðafólk kann minka við umleið einum triðingi beinanvegin. Hendan tilgongdin skal halda fram komandi tvey árin, so tað verður ókeypis fyri ferðafólk at ferðast sjøvegis í 2014. Ætlanin er, at í 2014 verður gjald einans tikið fyri bilar og farmumborð á skipunum hjá

rindar fyri bilin. Hinvegin rindar ein familja bert eitt gjald fyri bil, tá ið tey koyra gjøgnum ein undirsjóvartunnil. Somuleiðis metir andstøðan, at uppskotið vil stuðla upp undir ferðavinnuna í Suðuroynni, Sandoyinni og útoyggjunum

Við hesum uppskotinum verður farið undir eina tilgongd at javnseta ferðaseðlakostnaðin millum tey, ið ferðast gjøgnum undirsjóvartunnlar, og tey, ið ferðast við skipum hjá Strandfaraskipum Landsins. Útjaðaranum og ferðavinnuni at frama.

Við hallinum á figgjarlógini í huga, so hevur tað týðning at slík uppskot eru "útreiðsluneutral", og andstøðan í figgjarnevndini hevur funnið neyðuga figgingina í okkara alternativa figgjarlógaruppskotið.